

Mestarilla mitalitäpinät

Urheilulegenda Pauli Siitonen luisteli suksilla jo pikkupoikana Simpeleen hangilla. Tyyliin keksijäksi hän ei itseään nimitä.

Matti Riihelä
KILPAKUMPPANIT katselivat tämän miehen selkää lukemattomilla hiihtomaratonilla ympäri Euroopan. **Pauli Siitosen** nimi keikkui 1970–80-luvulla alinomaan tuloslistan kärkipäissä suurissa massa-hiihtotapahtumissa.

Vasaloppet, Finlandia-hiihto, König-Ludwig-Lauf, Marcialonga. Näistä kaikista hän lykki voiton, joissakin useamman. Selkäpuolelle jäi kovia nimiä: **Thomas Magnusson**, joskus **Vjateslav Vedenin**, joskus **Bjarne Andersson**.

Siitosen valtina oli vahva, hiihtäjää eteenpäin lennättävä luistelupotku. Häntä pidetäänkin luistelutyylin kehittäjänä, vaikka mies itse ei siitä kunniaa haluaisi ottaa.

Simpeleläislähtöinen hiihtolegenda arvelee vastanneensa luistelutyylin kehittämistä koskeviin kysymyksiin ehkä tuhannesti.

–Ryhdyin käyttämään luistelupotkua olosuhteiden pakosta. Latu-urat levenivät ja käyttöön tulivat muovisukset. Alkuun niissä eivät voiteet pysyneet pohjissa millään. Jäkelillä ne kuluivat pian pois, ja sitten vain potkittiin eteenpäin.

Siitosen tapoihin kuului hiihtää joukon kärjessä. Kaikilta se ei onnistuisi, mutta hirmukuntoisella suomalaisella oli siihen varaa. Kun letkassa takana tulleet hoksasivat, kuinka kärkihiittäjä etenee, he ottivat mallia ja koettivat seurata perässä.

–Sain Euroopassa nimeä lukuisilla voitoilla, ja silloin luistelutyyli liitettiin minuun. En sitä suunnitelmallisesti keksinyt ja kehittänyt. Jo pikkupoikana mentiin suksilla luistellen jäällä ja keväthangilla. Jopa näystinsuksilla.

POLTEEN hiihtoon Pauli Siitonen sai jo synnyinseuduillaan Simpeleellä. Pojalla oli lahjoja. Se huomattiin varhain. Isä **Onni** hiihti kilpaa ja isän esimerkki tarttui polkaan.

Isän kanssa oli kuunneltu radiosta kaikki mukaansa temmanneet hiihtoselostukset. Kilpailumisen liekki syttyi pojannassikkaan.

–Ensimmäiset kilpailut olivat kansakoulun kilpailut seitsenvuotiaana. Niinä vuosina hiihtoinnostus sai alkunsa.

Kouluun oli matkaa viittisen kilometriä. Talvella se taittui suksilla, sulan maan aikana kävellen.

–Eihän siihen aikaan polkupyöriä ollut.

PÄÄTTYVIÄ Oslon MM-kisoja hän on seurannut tarkkaan ja iloinnut suomalaismenestyksestä. **Matti Heikkisen** voitosta hän myöntää yllättyneensä ja olleensa kullasta ihan täpinöissänsä.

–Toivon, että vielä viidelläkymppillä joku suomalaisista olisi kymmenen sakissa.

Siitonen kisaili itselkin monet kerrat Holmenkollenin laduilla. Paras Holmenkollen-sijoitus oli neljäs. Salpausselän viidelläkymppillä hän sujutteli kerran kolmanneksi.

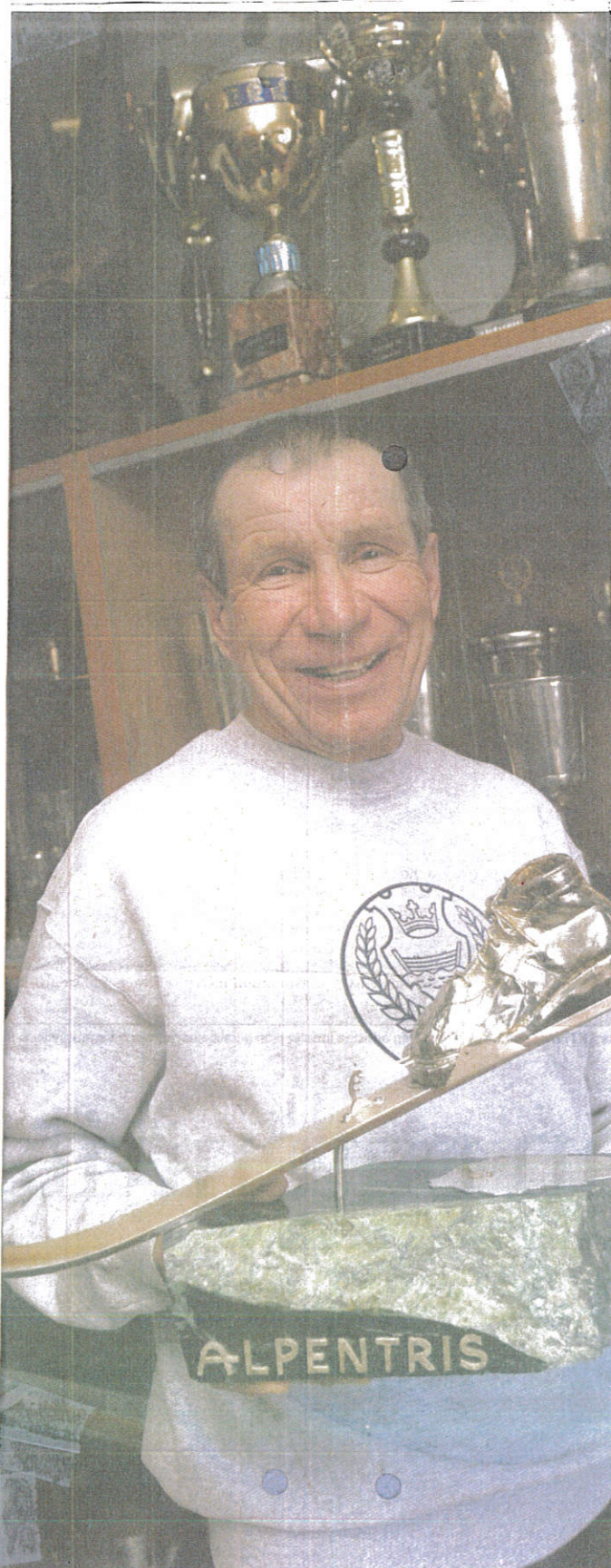
Sain Euroopassa nimeä lukuisilla voitoilla, ja silloin luistelutyyli liitettiin minuun. En sitä kuitenkaan suunnitelmallisesti keksinyt ja kehittänyt.

Pauli Siitonen

Maaliskuun ensimmäisenä sunnuntaina Siitosen mielenkiinnon kohteena on MM-hiihdon ohella toinenkin pitkä matkan koitos, Vasaloppet. Hän voitti tuon maailman vanhimman, suurimman ja pisimmän hiihtotapahtuman, kun se järjestettiin 50:nneen kerran.

SIMPELEELTÄ Pauli Siitonen lähti 14-vuotiaana Yhtyneiden ammattikouluun Valkeakoskelle ja palasi takaisin kolmivuotisten opintojen jälkeen. Niihin aikoihin samalla Änkilän kylällä syntyi muuan **Marja-Liisa Hämmäläinen**.

Siitonen sai paikan tehtaalta, mutta vuorotyö ei oikein nuorta miestä miellyttänyt. Urheilun ja työn

Euroopan rankimmat hiihtomaastot Alpeilta alkaen. Simpeleen pojan palkintokaappi kertoo

yhteensovittaminen ei ottanut onnistuakseen.

–Lähdin Helsinkiin ja kävin armeijan. Sen jälkeen olin Santahaminassa kersanttina ennen kuin päädyin poliisiksi.

Helmikuussa 1960 hän liittyi Helsingin Poliisi-Voimailijoihin, josta löytyi paljon hyviä harjoitus- ja kilpakumppaneita. Hän edusti seuraa koko hiihtouransa.

SIITONSEN hiihtohistoria liittyy suksitekniologian kehittymiseen.

Mies nousi maajoukkue- ja olympiavalmennusrinkiin. Vuoden 1968 Grenoblen olympiakisoissa hän oli mukana viidelläkymppillä, mutta se sujui suomalaisilta kehnosti huonon voitelun takia.

Kuusi vuotta myöhemmin kotimaassa kisattiin Falunin MM-hiihtoihin pääsystä. Siitonen oli karinnassa kolmas, mutta ei päässyt joukkueeseen.

Falunin kisat ovat jääneet kaivelemaan mieltä. Hiihtoyleisö muistaa ne muovisuksen tulemisena. Puusuksilla hiihtänyt **Juha Mieto** koki yhden kirveleistä tappioistaan muovisuksilla mestaruuden vallanneelle ruotsalaiselle Magnussonille.

–Jos olisin päässyt Faluniin, olisin hiihtänyt muovisuksilla. Olin käynyt maailmalla jo pitkän matkan kisoja kiertämässä ja saanut sieltä viimeisen päälle olevat Fischerit.

Se, että Siitonen olisi lähtenyt MM-laduille muovisuksilla ei sopinut kuitenkaan Hiihtoliiton valitsijoille, joiden joukossa oli kotimaisten suksitehtaiden miehiä.

–Suomalaiset olivat silloin aika voimakkaasti muovisuksia vastaan, muistaa Siitonen kokemaat tyylystä kohtelusta.

SIITONEN harjoitteli hurjasti. Jos lunta ei löytynyt pääkaupunkiseudulta, hän ajoi vaikka Lahteen.

–Hiihtokilometrejä kertyi 3000–4000 vuodessa. Parhaimpina vuosina rullasuksihihtoa 6000 kilometriä ja siihen kävelylenkit ynnä muut päälle.

Kun vapaita kertyi poliisin työstä enemmän, Siitonen matkusti Simpeleelle ja treenasi siellä lapsuuden maisemissa viikonkin yhteensä menoon.

–Vapaapäivät saattoivat mennä aamusta iltaan metsässä. Nykyhiihtäjien pitäisi tehdä samoin muutamia kertoja syksyissä. Se olisi pitkän matkan hiihtäjälle hyvä menetelmä.

VIIMEISEEN kilpailuunsa hän osallistui vuonna 1991 veteraanien MM-kisoissa Italiassa. Hän oli kiertänyt veteraanikisoja neljä vuotta ja saanut kahdeksan mestaruutta ja yhteensä toistakymmentä mitalia. Sitten tuli käänne.

–Italiassa tulivat sydämen rytmihäiriöt, ja jouduin jättämään kesken.

Mies harrastaa edelleen liikuntaa ja ”vointi on ihan hyvä”. Sydäntahdistimen kanssa ei kuitenkaan voi urheilla.

–Hiihto on jäänyt. Koiran kanssa lenkkeilen kolme kertaa päivässä. Metsässä käyn marja- ja sieniretkillä sekä joskus vain kävelemässä suunnistuskartta kourassa.

Lapsuuden ja nuoruuden kotiseutuun on edelleen siteitä, vaikka elämästä on vierähtänyt jo yli puoli vuosisataa pääkaupunkiseudulla.

–Sisar asuu Simpeleellä ja toinen Imatralla. Muutaman kerran vuodessa tulee käytyä Etelä-Karjalassa.

Pauli Siitonen

- ▶ Syntynyt 3.2.1938 Simpeleellä.
- ▶ Asunut Espoossa vuodesta 1968.
- ▶ Eläkkeellä oleva poliisi.
- ▶ Perheeseen kuuluu vaimo, ei lapsia.
- ▶ Finlandia-hiihdon voittaja viisi kertaa.
- ▶ Marcialongan voittaja 1972.
- ▶ Vasaloppetin voittaja 1973.
- ▶ König-Ludwig-Lauf-hiihdon voittaja kuusi kertaa.
- ▶ Olympiamedustaja Grenoblessa 1968.